

Šta roditelji mogu da urade da pripreme dete i sebe za moguću hospitalizaciju tokom epidemije COVID-19

Epidemija na različite načine utiče na porodični život. Opšte pravilo je da decu treba informisati na način primeren njihovom uzrastu i da je potrebno da im se smireno pruži ohrabrenje i olakšanje. Deci treba reći istinu, tako da razumeju šta se događa i da mogu da se pripreme na promene koje slede. Kada život postane nepredvidiv, deci je potrebna pomoć da se prilagode promenama.

Kao roditelj imate pravo:

- Da tokom epidemije ostanete sa svojim detetom u svom domaćinstvu, ili da zajedno budete hospitalizovani – kada god je to moguće i u skladu sa medicinskim indikacijama (bilo da je hospitalizacija neophodna vama ili detetu);
- Da u slučaju da je vama neophodna hospitalizacija vaše dete bude zbrinuto prvenstveno u poznatom okruženju (u svojoj kući, kod srodnika, prijatelja i sl.) i da vi kao roditelj budete glavni izvor informacija o tome šta sve može da bude dobro za dete;
- Da znate gde vam je dete i kako mu je, da održavate odgovarajući kontakt sa detetom, i da vi i dete dobijete podršku za to;
- Da imate informacije o svim pravnim procedurama koje se preduzimaju da bi se zaštitilo vaše dete i njegova ili njena prava;
- Da u što kraćem roku nastavite da se neposredno starate o detetu.

Recite detetu:

- Da ste vi, kao i drugi članovi porodice (i bake i deke), jaki i da ćete nastaviti da radite sve da ostanete bezbedni i zdravi;
- Da ste se pripremili da deca i ukućani budu bezbedni koliko god je to moguće;
- Da mnogi ljudi rade na tome da se problem sa epidemijom reši;
- Da će se mnogi ljudi razboleti i da će se neki od njih lečiti u bolnicama;
- Da može da se desi i da vi ili dete budete na lečenju;
- Da ćete ostati sa detetom sve dok budete mogli;
- Da ćete vi i ljudi koji su za to zaduženi učiniti sve moguće:
  - da se ne razdvajate, odnosno da ostanete zajedno,
  - da dete bude na bezbednom mestu ukoliko ne možete da ostanete zajedno, a u slučaju potrebe za odlazak na lečenje,
  - da što pre imate vesti jedni o drugima,
  - da što pre ponovo budete zajedno.

Pripremite sebe i dete za moguću hospitalizaciju

- Spakujte neophodne stvari za moguću hospitalizaciju za vas i svoje dete. Detetu obavezno spakujte omiljenu igračku ili stvar, medicinsku dokumentaciju, prepisanu terapiju, fotografije članova porodice i kućnog ljubimca. Ne zaboravite da ponesete punjače za elektronske uređaje;
- Napravite spisak ljudi od poverenja (članova najbliže porodice, rođaka, prijatelja, komšija) koji mogu da obezbede brigu ili neku pomoć i podršku tokom mogućeg razdvajanja. Spisak treba da sadrži imena tih osoba, podatke o vrsti odnosa sa vama i detetom, brojeve telefona, adrese, elektronske adrese, kontakte na društvenim mrežama i druge korisne informacije;
- Razgovarajte sa svojim rođacima, prijateljima, komšijama o dešavanjima vezanim za moguću hospitalizaciju;
- Sve kontakte držite u telefonu, kompjuteru i u papirnoj verziji za vas i za dete, ako koristi telefon ili kompjuter;
- Napravite spisak sa informacijama o prepisanim lekovima, medicinskim tretmanima, alergijama, navikama u ishrani i ponašanju svog deteta (posebno kako se smiruje i uspavljuje). Na tom spisku treba da budu i podaci o kontaktu sa drugim osobama koje poznaju potrebe i navike vašeg deteta (srodnik, prijatelj, nastavnik, terapeut, lekar i sl.);
- Uključite dete u pripremu i pakovanje;
- Razgovarajte sa detetom o mogućim opcijama;
- Informišite dete kome sve i kako može da se obrati za pomoć;
- Kažite detetu da ima pravo da pita, traži pomoć i da kaže šta misli i šta mu je važno svim odraslim osobama koje se o njemu ili njoj staraju.